

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 14.05.2026 nr 1-4/26/142-8

Meie 29.05.2026 nr 8-2/312

**Maagaasiseaduse ja maksukorralduse seaduse
muutmise seaduse eelnõu kooskõlastuskiri**

Kliimaministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks maagaasiseaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (eelnõu). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

- 1. Eelnõu § 1 p 5** – eelnõuga plaanitakse lisada seadusse § 37³, mis reguleerib riiklikku järelevalvet metaaniheite vähendamise üle. Lõike 2 kohaselt peab Keskkonnaamet avalikustama oma veebilehel teabe määruses sätestatud kohustuse rikkumise eest määratud karistuste kohta. Juhime tähelepanu, et kohustus asub riiklikku järelevalvet reguleerivas sättes. Riikliku järelevalve eesmärgiks on tegeleda ohu tõrjumisega või reageerida juba tekkinud korrarikkumisega kaasnevatele tagajärgedele, riikliku järelevalve eesmärk ei ole õigusnormi rikkumise eest karistamine. Seega ei sobi kohustus olemuslikult riiklikku järelevalvet reguleerivasse sättesse.

Lisaks juhime tähelepanu, et eelnõu ja seletuskirja tekst selle lõike osas ei kattu. Eelnõu kohaselt avalikustatakse vaid karistuste kohta käiv teave, seletuskirja kohaselt on hõlmatud ka otsused ja ettekirjutused (eeldatavasti on nende näol tegemist riikliku järelevalve raames tehtutega). On mõisteta, et eelnõu teksti ei ole lisatud ettekirjutuste avalikustamise kohustust, kuna riikliku järelevalve käigus tehtud ettekirjutuste avalikustamise kohustus tuleneb juba kehtivast avaliku teabe seaduse (AvTS) § 28 lg 1 punktist 14. Küll aga tuleb seletuskirjas selgelt välja tuua, et eelnõu tekst kajastab üksnes teavet karistuste kohta, kuna ettekirjutuste avalikustamise kohustust tuleneb juba AvTS-ist.

Lisaks eelnevale märgime, et kui kavandatavas sättes viidatud karistuse puhul on tegemist jõustunud otsusega määratud karistuse avaldamisega, siis tuleb seaduse teksti ka selgelt sätestada „määratud jõustunud karistuse kohta“. Praegu on see teave kirjas üksnes seletuskirjas, aga mitte seaduse tekstis. Seega tuleb kavandatavas regulatsioonis täpsustada, et Keskkonnaamet avalikustab teabe jõustunud karistuse kohta.

Seletuskirja kohaselt on info karistuste kohta leitav sama kaua, kui karistus karistusregistris. Samas eelnõu ei näe ette kaua veebilehel teavet avalikustatakse (juhtisime sellele tähelepanu ka juba esimesel kooskõlastusringil). Palume lõike 2 tekst ja vastav seletuskirja osa omavahel kooskõlla viia ja tagada ühene selgus karistuste avalikustamise, eelkõige nende kustutamise osas. Kui kustutamine on seotud karistusregistriga, siis tuleb viidata vastavalt karistusregistri seadusele:

Lisatava sätte lõige 3 nõuab, et Keskkonnaamet ei kahjustaks riiklikku järelevalvet tehes riigi energiavarustuskindlustust. Sätte sisu jääb arusaamatuks. Kui Eesti on võtnud endale kohustused, siis saavad ohtu energiavarustuskindlusele tekitada eelkõige kohustused ise, mitte aga nendest kinnipidamine. Sättega antakse järelevalveasutusele väga ulatuslik kaalumiseriis otsustamiseks, milliste õigusakti nõuete täitmist nõuda ja milliste puhul mitte.

Samuti on ka selle sätte puhul eelnõu ja seletuskirja tekstid erinevad – eelnõus käsitletakse vaid riiklikku järelevalvet (mille eesmärgiks ei ole rikkumiste eest karistamine), samas kui seletuskirja

kohaselt tuleb põhimõttest lähtuda ka karistusmeetmete kohaldamisel. Kui sätte eesmärgiks on tagada proportsionaalsuse põhimõtte järgmine, siis seda ei ole vaja maagaasiseaduses eraldi rõhutada – riiklikku järelevalvet reguleerivas üldseaduses – korrakaitseaduses – on vajalik säte olemas (KorS § 7).

2. **Eelnõu § 1 punkt 9** – MGS-i täiendatakse §-ga 44¹¹, millega nähakse ette vastutusnorm metaaniheitearuannete ja nende koosseisu kuuluvate sõltumatute kontrolliaruande koostajate koostatud kontrolliaruannete esitamise nõuete rikkumine eest. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul ei ole seletuskirjas antud selgituste põhjal selge, miks leitakse, et tulemuse saavutamine järelevalve käigus rakendatava ettekirjutuse ning sunnirahaga ei ole võimalik ning miks leitakse et vältimatu on näha ette väärteovastutus. Kui kontrolliaruanne on olemas ning probleem on vaid selles, et see aruanne on nt unustatud määruses nimetatud tähtjaks esitamata, siis peaks piisama tähelepanu juhtimisest või meelde tuletamisest, et aruanne esitatakse. Olukord on tõesti hoopis teine, kui aruannet ei olegi olemas. Seletuskirjast ei selgu ka kui tihedalt tegelikult järelevalvet teostatakse, kas selle käigus ei oleks võimalik tähelepanu juhtida, et peagi tuleb esitada kontrolliaruanne? Palume seletuskirja selles osas vastavate selgitustega täiendada.
3. **Uued terminid vastutuse sätetes** – eelnõus kasutatakse esmakordselt terminit „metaanheite atmosfääri laskmine“ ja „tõrvikpõlemine“ alles vastutuse sätetes (§-d 44¹⁴, 44¹⁶, 44¹⁷), millega seoses tekib olukord, kus isikud saavad teada sellest, et metaanheite atmosfääri laskmine on karistatav tegevus, alles vastutuse sättest. Olukord peab olema vastupidine, et isikul on võimalik eelnevalt mõista, mis on keelatud tegevus ning seeläbi õigusvastasest tegevusest hoiduda. Juhul, kui need mõisted on avatud vastavas EL määruses ja neid ei saa seetõttu riigisisiseses õiguses taasesitada, siis tuleb vähemalt seletuskirjas need mõisted avada, et kõigil oleks aru saada, milles seisneb tegu, millest tuleb hoiduda. Seletuskirjas on uued terminid välja toodud, aga puuduvad viited konkreetsele EL määruse artiklile, kus need kirjas on. Palume vastavalt täiendada kas eelnõu või lisada seletuskirja asjakohased selgitused ja viited.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Helen Uustalu, 53345676, Helen.Uustalu@justdigi.ee
Mari Käbi
Einar Hillep
Merike Koppel
Joel Kook